

ΣΕΒΕ[®]
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΞΑΓΩΓΕΩΝ
ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Θεσσαλονίκη, 5 Δεκεμβρίου 2014

Αναγκαία προϋπόθεση για την ανάπτυξη της παραγωγής και εξωστρέφειας η χρηματοδότηση των εξαγωγικών επιχειρήσεων

«Το περιθώριο ανάπτυξης των ελληνικών εξαγωγών είναι μεγάλο και τα βήματα προόδου των Ελλήνων εξαγωγέων που έχουν γίνει μέχρι σήμερα, μέσα σε συνθήκες βαθιάς ύφεσης, είναι πολύ σημαντικά. Το παρατεταμένο πρόβλημα έλλειψης ρευστότητας και το σημαντικό κενό χρηματοδότησης έχουν κοστίσει τα μέγιστα στην παραγωγική δυναμικότητα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Η αποκατάσταση ομαλών συνθηκών χρηματοδότησης στην οικονομία, με την χρήση τραπεζικών αλλά και εναλλακτικών μη τραπεζικών μηχανισμών χρηματοδότησης, θα δώσει νέα ώθηση στον παραγωγικό και εξαγωγικό τομέα και θα οδηγήσει την ελληνική οικονομία σε μια νέα και σταθερή αναπτυξιακή τροχιά».

Με το παραπάνω μήνυμα ολοκληρώθηκαν με μεγάλη επιτυχία οι εργασίες του **EXPORT SUMMIT III του Συνδέσμου Εξαγωγέων Βορείου Ελλάδος (ΣΕΒΕ)**, με θέμα τους **Μηχανισμούς Χρηματοδότησης των Εξαγωγικών επιχειρήσεων** (Financing Exporting Firms), στο Αμφιθέατρο του Μεγάρου «Θεόδωρος Β. Καρατζάς» της Εθνικής Τράπεζας στην Αθήνα.

Στον χαιρετισμό του ο **Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Γιώργος Καρασμάνης** χαρακτήρισε ως βασικό μέλημα και «πυξίδα» της πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων την ενίσχυση της εξωστρέφειας του αγροτικού μας τομέα και την περαιτέρω ενδυνάμωση των εξαγωγών ελληνικών αγροτο-διατροφικών προϊόντων. Ο κ. Καρασμάνης τόνισε πως, ο Εθνικός Φάκελος για την εφαρμογή από 1.1.2015 της νέας Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ), το καινούριο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της χώρας, το νέο Πρόγραμμα Αλιευτικής Πολιτικής, καθώς και οι επιμέρους παρεμβάσεις που έγιναν και θα γίνουν, στηρίζουν έμπρακτα και ουσιαστικά την εξωστρέφεια του αγροτικού μας τομέα και συντείνουν στην κατοχύρωση της θέσης των ελληνικών αγροτικών προϊόντων, νωπών και μεταποιημένων, στην ευρωπαϊκή και διεθνή αγορά.

Με τη σειρά του ο **Γενικός Γραμματέας Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών κ. Παναγιώτης Μίχαλος** αναφέρθηκε στην ανάγκη κινητοποίησης και στον ιδιωτικό τομέα και υιοθέτησης συνεργατικής κουλτούρας στον τομέα των εξαγωγών, ανεξάρτητα από τους εξωγενείς παράγοντες που επηρεάζουν τις εξωστρεφείς επιχειρήσεις. Σύμφωνα με τον κ. Μίχαλο, χρειάζεται να δημιουργηθούν εξαγωγικά clusters (ομαδοποίηση των εξαγωγικών επιχειρήσεων), προκειμένου να αντιμετωπισθεί το πρόβλημα μεγεθών που εμποδίζει τη διεύδυση ποιοτικών ελληνικών προϊόντων σε μεγάλες αλυσίδες και καταστήματα του εξωτερικού. Αναφέρθηκε, ακόμα στον συντονισμό μεταξύ Υπουργείου Εξωτερικών και εξαγωγικών φορέων, τόσο για τον προσδιορισμό αγορών/στόχων, όσο και για την υλοποίηση κοινών δράσεων σε όλα τα επίπεδα.

Στον χαιρετισμό του **Υφυπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας κ. Οδυσσέα Κωνσταντινόπουλου** που μετέφερε στους συνέδρους ο Διευθυντής του Γραφείου του κ. Γιάννης Ρέτσης τονίστηκε ότι κοινός στόχος Υπουργείου και ΣΕΒΕ είναι η προώθηση της

ΣΕΒΕ - Πλατεία Μοριχόβου 1, 54625 Θεσσαλονίκη
Τ.Θ. 10709, 54110 Θεσσαλονίκη
• Τηλ.: (2310) 535.333 • Fax: (2310) 543.232
E-mail: info@seve.gr, Internet: www.seve.gr

ΣΕΒΕ[®]
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΞΑΓΩΓΕΩΝ
ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ

εξαγωγικής μας δραστηριότητας, μέσα από τα υφιστάμενα, αλλά και νέα χρηματοδοτικά εργαλεία, ως ενός από τους κύριους στρατηγικούς πυλώνες ανάπτυξης που χτίζουμε για την χώρα μας. Το Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας έχει ήδη ανακοινώσει και προωθεί προς υλοποίηση εμπροσθοβαρείς δράσεις από το ΕΣΠΑ 2014-2020, με έμφαση στην εξωστρέφεια της μικρής και μεσαίας επιχειρηματικότητας. Οι δράσεις αυτές έχουν ενταχθεί στο ΕΠΑνΕΚ-το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα, Καινοτομία», το μεγαλύτερο από τα πέντε τομεακά επιχειρησιακά προγράμματα της νέας προγραμματικής περιόδου, το οποίο μάλιστα είναι αποκλειστική αρμοδιότητα του Υπουργείου Ανάπτυξης, με δράσεις που έχουν ενδεικτικό προϋπολογισμό €50 εκατ.

Αναφερόμενος στη δομή των εξαγωγικών μας προσανατολισμών και την επιρροή από τις γεωπολιτικές ανακατατάξεις καθώς και τα διαφορετικά προβλήματα κάθε εξαγωγικού τομέα, **ο Βουλευτής και Υπεύθυνος του τομέα Ανάπτυξης του ΣΥΡΙΖΑ κ. Γεώργιος Σταθάκης** ανέφερε ότι, πρώτον, πρέπει να κάνουμε πολύ περισσότερα στην τραπεζική χρηματοδότηση των εξαγωγικών επιχειρήσεων. Δεύτερον, ότι πρέπει να κάνουμε τεράστιες αλλαγές στην ασθενική στήριξη των κρατικών θεσμών του πρώην ΟΠΕ και νυν Enterprise Greece, στους πιστοληπτικούς οργανισμούς που στηρίζουν εξαγωγές, στην οικονομική διπλωματία, η οποία παραμένει εξαιρετικά ασθενική σε σχέση με τους ανταγωνιστές μας, σε αναπτυξιακούς θεσμούς παράλληλα στο τραπεζικό σύστημα, οι οποίοι θα είναι επικεντρωμένοι στη στήριξη των εξαγωγών αλλά και σε μια πλειάδα άλλων θεσμών, οι οποίοι θα προσέφεραν αυτή τη στοιχειώδη αρωγή.

Ο Πρόεδρος του ΣΕΒΕ, κ. Κυριάκος Λουφάκης στην ομιλία του για το χρηματοδοτικό κενό, αναφέρθηκε στην απογοήτευση των επιχειρήσεων σε σχέση με τον τραπεζικό δανεισμό και συγκεκριμένα: στην αρνητική πιστωτική επέκταση των τραπεζών (Οκτ. 14: ετήσιος ρυθμός μεταβολής συν. Χρηματοδότησης εγχώριου ιδιωτικού τομέα: -3,2%) και στο γεγονός ότι οι ελάχιστες επιχειρήσεις που έχουν τη δυνατότητα να δανειστούν από τις τράπεζες σήμερα καλούνται να πληρώσουν το υψηλότερο κόστος δανεισμού σε όλη την Ευρώπη. Επεσήμανε ευρήματα έρευνας της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για την πρόσβαση των επιχειρήσεων της Ευρωζώνης στη χρηματοδότηση, σύμφωνα με τα οποία ένα στα τρία δάνεια προς ΜμΕ απορρίπτεται στην Ελλάδα, την στιγμή που στη Γερμανία και την Αυστρία τα ποσοστά απόρριψης χρηματοδότησης από τράπεζες είναι σχεδόν μηδενικά (διάστημα Απρίλιος – Σεπτέμβριος 2014).

Σύμφωνα με τον κ. Λουφάκη οι επιχειρήσεις ζητούν ως προς τη δανειοδότηση:

- Τα κεφάλαια των επιχειρήσεων να μοχλεύονται με τραπεζικά κεφάλαια και να χορηγούνται με τα ίδια κριτήρια σε όλες τις μονάδες
- Τα πιστωτικά ιδρύματα να αναλαμβάνουν ένα ρίσκο, ως επιχειρήσεις
- Τα επιτόκια να είναι πραγματικά χαμηλά (50% στα επίπεδα της πραγματικής οικονομίας και 50% άτοκα), σε επίπεδα της τάξης του 3,5-4%
- Να αξιοποιείται στο σύνολό της η εγγύηση της ΕΤΕΑΝ ΑΕ
- Να καταργηθεί η εισφορά 0,6% του Ν. 128/75 ιδίως στη δανειοδότηση των εξαγωγικών επιχειρήσεων

Στη συνέχεια, ο Πρόεδρος του ΣΕΒΕ παρουσίασε τα πρώτα συμπεράσματα μελέτης του Συνδέσμου που είναι σε εξέλιξη για τους βέλτιστους μηχανισμούς χρηματοδότησης των εξαγωγών, παρουσιάζοντας παραδείγματα που εφαρμόζονται στις ΗΠΑ, στο Ηνωμένο

ΣΕΒΕ - Πλατεία Μοριχόβου 1, 54625 Θεσσαλονίκη
Τ.Θ. 10709, 54110 Θεσσαλονίκη
● Τηλ.: (2310) 535.333 ● Fax: (2310) 543.232
E-mail: info@seve.gr, Internet: www.seve.gr

ΣΕΒΕ[®]
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΞΑΓΩΓΕΩΝ
ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ

Βασιλείο, στη Γερμανία και στην Τσεχία, ενώ έκανε αναφορά και στην πρόταση που έχει επεξεργασθεί ο ΣΕΒΕ σε συνεργασία με την Εθνική Τράπεζα για προχρηματοδότηση των εξαγωγών και χρηματοδότηση εφοδιαστικής αλυσίδας με την εγγύηση του ελληνικού Δημοσίου και βρίσκεται προς εξέταση από το Υπουργείο Ανάπτυξης στο πλαίσιο του ΕΠαΝεκ.

Τέλος, αναφερόμενος γενικότερα στην ανάγκη ενίσχυσης της ρευστότητας των εξαγωγικών επιχειρήσεων, τόνισε την ανάγκη πραγματικής άμεσης επιστροφής του πιστωτικού υπολοίπου ΦΠΑ και της μεγαλύτερης δυνατής αξιοποίησης του προγράμματος ασφάλισης-χρηματοδότησης ΟΑΕΠ-Εξωστρέφεια. Ειδικότερα για το τελευταίο, ο κ. Λουφάκης σημείωσε ότι θα πρέπει, με αλλαγή του ιδρυτικού νόμου του ΟΑΕΠ ώστε να αποκτήσει ένα διευρυμένο ρόλο και νέες αρμοδιότητες, να γίνει θεσμική μετεξέλιξη του και παροχή εγγυοδοσίας στις επιχειρήσεις με σκοπό την αγορά πρώτων υλών, τη στήριξη της παραγωγικής διαδικασίας κ.α. Σε κάθε περίπτωση χαρακτήρισε θετική τη μείωση του επιτοκίου από 6-6,5% σε 4,5%, μετά από διαπραγματεύσεις της Διοίκησης του Οργανισμού με όλες τις Τράπεζες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα, ενώ αίτημα του ΣΕΒΕ προς το Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας είναι η περαιτέρω αύξηση του ποσού χρηματοδότησης που είναι σήμερα €1 εκατ.

Απόσταση των υφιστάμενων εξαγωγών από τις πραγματικές τους δυνατότητες

Με την εισήγηση του κ. **Δημήτρη Μαλλιάρόπουλου**, Δ/ντή Οικονομικής Ανάλυσης και Μελετών από την Τράπεζα της Ελλάδος, ξεκίνησαν οι εργασίες του συνεδρίου. Στην πολύ ενδιαφέρουσα ομιλία του για τις τάσεις και τις προοπτικές των ελληνικών εξαγωγών, ο κ. Μαλλιάρόπουλος ανέφερε χαρακτηριστικά ότι το 2012 και το 2013, οι ελληνικές εξαγωγές αγαθών για πρώτη φορά ήταν υψηλότερες από τις εξαγωγές υπηρεσιών, τόσο σε ονομαστικούς όσο και σε πραγματικούς όρους. Έτσι, με τη συμβολή των Ελλήνων εξαγωγέων, το παραγωγικό πρότυπο της χώρας έχει ήδη αλλάξει: η Ελλάδα παράγει και άλλα προϊόντα πέρα από το τουριστικό προϊόν. Ακόμα, με δεδομένο ότι μια μείωση του σχετικού μισθολογικού κόστους κατά 1% οδηγεί σε περίοδο δεκαετίας σε αύξηση των εξαγωγών κατά 0,82% σε σχέση με τους ανταγωνιστές της, τότε κατά συνέπεια η μείωση του μισθολογικού κόστους της Ελλάδας κατά 25% την τελευταία πενταετία, θα επιφέρει σε βάθος χρόνου μια αύξηση των εξαγωγών κατά περίπου 20% μεγαλύτερη από τις εξαγωγές των ανταγωνιστών μας, δηλαδή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του υπόλοιπου κόσμου.

Ο κ. **Νικόλαος Φίλιππας**, Πρόεδρος και Επιστημονικός Διευθυντής του ΚΕΠΕ στην παρουσίασή του μίλησε για τις παγκόσμιες δυνατότητες και προοπτικές των ελληνικών εξαγωγών στις αναδυόμενες οικονομίες και τόνισε ότι «Σε έναν κόσμο που αλλάζει διαρκώς με μεγάλες ταχύτητες, όποιος καθυστερεί να προσαρμοστεί θα οδηγηθεί με βεβαιότητα σε ακόμα μεγαλύτερη μείωση του βιοτικού του επιπέδου». Όπως υποστήριξε ο κ. Φίλιππας, η χώρα έχει μεγάλα περιθώρια βελτίωσης της εξαγωγικής δυναμικής της, αξιοποιώντας τα συγκριτικά πλεονεκτήματα και την αυξανόμενη διεθνή ζήτηση. Κύριες παράμετροι για να προσεγγίσει η χώρα τις πραγματικές της εξαγωγικές δυνατότητες είναι οι εξής: επενδύσεις για βελτίωση της ποιότητας παραγόμενων προϊόντων, χρηματοδότηση, αντιμετώπιση γραφειοκρατικών εμποδίων, αξιοποίηση οικονομιών κλίμακας και αποτελεσματικότερη προώθηση των ελληνικών προϊόντων στις διεθνείς αγορές.

ΣΕΒΕ - Πλατεία Μοριχόβου 1, 54625 Θεσσαλονίκη
Τ.Θ. 10709, 54110 Θεσσαλονίκη
• Τηλ.: (2310) 535.333 • Fax: (2310) 543.232
E-mail: info@seve.gr, Internet: www.seve.gr

ΣΕΒΕ[®]
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ
ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ

Το χρηματοδοτικό κενό

Στο χρηματοδοτικό κενό της ελληνικής οικονομίας, εκτός από τον Πρόεδρο του ΣΕΒΕ και τον κ. **Giovanni Viani**, Head of South-East Europe της Oliver Wyman, αναφέρθηκαν ο Εκτελεστικός Αντιπρόεδρος του ΣΕΒ, κ. **Χάρης Κυριαζής** και ο Πρόεδρος του ΣΕΤΕ, κ. **Ανδρέας Ανδρεάδης**.

Ο κ. Κυριαζής τόνισε την ανάγκη σαρωτικής αναδιάρθρωσης του δανεισμού των επιχειρήσεων, περαιτέρω ενεργοποίησης-αξιοποίησης των ευρωπαϊκών και διεθνών μηχανισμών χρηματοδότησης όπως η EBRD και το IFC και χρηματοδότησης των επιχειρήσεων και εκτός τραπεζικών ιδρυμάτων. Αναφερόμενος στο ΕΣΠΑ υποστήριξε ότι οι πόροι του θα πρέπει να κατευθύνονται κυρίως σε προγράμματα αναβάθμισης των δεξιοτήτων ανθρώπινου δυναμικού προκειμένου οι επιχειρήσεις να αποκτούν κουλτούρα εξωστρέφειας ή και να αναπτύσσουν την εξωστρέφειά τους.

Στη συνέχεια, ο κ. Ανδρεάδης στην ομιλία του ανέφερε πως παρά το υψηλό κόστος χρήματος και τη δυσκολία πρόσβασης σε κεφάλαια, το ισχυρό και σύγχρονο μάρκετινγκ στο brand «Ελλάδα» κρύβονται πίσω από την επιτυχία του τουρισμού, αποδίδοντας το 2014 περισσότερα από €17 δις άμεσων εσόδων στην ελληνική οικονομία.

Διεθνείς καλές πρακτικές χρηματοδότησης

Στην ενότητα για τις καλές διεθνείς πρακτικές χρηματοδότησης των εξαγωγών οι ομιλητές τόνισαν τη σημασία της επιλογής του σωστού τρόπου χρηματοδότησης των εξαγωγών αλλά και της επιλογής της σωστής μεθόδου πληρωμής και είσπραξης της αξίας του τιμολογίου από τους αλλοδαπούς πελάτες. Οι ομιλητές ανέφεραν τις παραδοσιακές μεθόδους είσπραξης αλλά και νέες σύγχρονες μεθόδους πληρωμής, οι οποίες, όπως είπαν, δεν είναι ευρέως γνωστές, κυρίως στα στελέχη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων αλλά και σε πολλά στελέχη τραπεζών. Τόνισαν, δε, την ανάγκη κατάρτισης και εκπαίδευσης των στελεχών στις νέες μεθόδους πληρωμής, προτείνοντας οι τράπεζες να αναλάβουν πρωτοβουλία και να εκπαιδεύσουν τις επιχειρήσεις πελάτες τους σ' αυτές τις μεθόδους. Συγκεκριμένα παρουσιάστηκαν οι καλές πρακτικές χρηματοδότησης που εφαρμόζουν το International Chamber of Commerce από τον κ. **David Bischof** – Policy Manager και το Institute of Export από την κα. **Lesley Batchelor** – General Director, η Northstar Europe SA από τον κ. **Reynaldo Vallarino** – Business Development και το International Finance Corporation από την κα. **Engel Angel** – Senior Country Officer. Τα σημαντικά πλεονεκτήματα του προγράμματος «ΟΑΕΠ-Εξωστρέφεια» για τους Έλληνες εξαγωγείς παρουσίασε ο κ. **Άγγελος Κωτσιόπουλος** – Γενικός Δ/ντής του Οργανισμού.

Μηχανισμοί χρηματοδότησης εξαγωγικών επιχειρήσεων στο πλαίσιο του ΣΕΣ 2014-2020

Στην ανάγκη για ολοκληρωμένη στρατηγική υποστήριξη των χρηματοδοτικών αναγκών των εξαγωγών με συγκεκριμένα χρηματοδοτικά εργαλεία αναφέρθηκαν οι ομιλητές την τελευταία θεματική του συνεδρίου.

ΣΕΒΕ - Πλατεία Μοριχόβου 1, 54625 Θεσσαλονίκη
Τ.Θ. 10709, 54110 Θεσσαλονίκη
• Τηλ.: (2310) 535.333 • Fax: (2310) 543.232
E-mail: info@seve.gr, Internet: www.seve.gr

ΣΕΒΕ[®]
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΞΑΓΩΓΕΩΝ
ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ

Η κα. **Μαρία Βελέντζα**, σύμβουλος της Task Force για την Ελλάδα, μίλησε για τα χαρακτηριστικά των επιχειρήσεων, τις μορφές χρηματοδότησης και το είδος των εργαλείων που θα πρέπει να συνθέτουν την Εθνική Στρατηγική Χρηματοδότησης για τις εξαγωγές, ενώ στη συνέχεια η κα. **Εύη Πασσά**, Δ/ντρια και Επικεφαλής Δ/σης Συναλλακτικής Τραπεζικής του Ομίλου της Εθνικής Τράπεζας, αναφέρθηκε, μεταξύ άλλων, στο ενδιαφέρον της ΕΤΕ για στήριξη της χρηματοδότησης και της εν γένει υποστήριξης των εξαγωγέων.

Ο κ. **Δημήτρης Ιατρίδης**, Ειδικός Γραμματέας Διοικητικού τομέα κοινοτικών πόρων & υποδομών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, τόνισε τη συμβολή του κλάδου των γεωργοκτηνοτροφικών προϊόντων στην ελληνική οικονομία και τη σημαντική του εξαγωγική επίδοση, ενώ επεσήμανε ότι η κατεύθυνση των δράσεων του Υπουργείου στο πλαίσιο του νέου ΕΣΠΑ 2014-2020 έχουν στόχο την άμβλυνση του εμπορικού ελλείμματος του κλάδου, που θα επιτευχθεί με την ενίσχυση των νέων αγροτών, της μεταποίησης, των υποδομών. Ακόμα ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στις επιχειρήσεις start-ups και στην καινοτομία και σε ό,τι αφορά στα θέματα χρηματοδότησης θα δοθεί έμφαση στην ευελιξία, με νέες μορφές όπως εγγυήσεις, επιδοτήσεις επιτοκίου κα.

Στις πρωτοβουλίες του Χρηματιστηρίου Αθηνών και στα εργαλεία που προσφέρει για την ενίσχυση και την χρηματοδότηση των εταιριών αναφέρθηκε ο κ. **Νικόλαος Πορφύρης**, Αναπλ. Επιτελικός Δ/ντής Λειτουργιών του Ομίλου Χρηματιστηρίου Αθηνών, ενώ ο κ. **Βασίλης Χριστίδης**, Δ/νων Σύμβουλος της Euler Hermes Hellas παρουσίασε την ασφάλιση πιστώσεων και τα οφέλη που μπορεί να προσφέρει στους Έλληνες εξαγωγείς η Euler Hermes Hellas. Τέλος, ο κ. **Δημήτρης Λακασάς**, Πρόεδρος της AZK, μετά από μια παρουσίαση των δράσεων της AZK, μίλησε για τον αναγκαίο συντονισμό μεταξύ τραπεζών, κράτους και επιχειρήσεων και παρουσίασε κάποιες προτάσεις νέων εναλλακτικών χρηματοδοτικών εργαλείων.

Χορηγοί του Export Summit III ήταν η Εθνική Τράπεζα (Μέγας Χορηγός), η Euler Hermes (Gold Sponsor), η DHL (Silver Sponsor), η Alumil, η DK Consultants και η Noisis (Bronze Sponsors), η ISOMAT, η ΕΒΡΟΦΑΡΜΑ, η PELOPAC και η Olympia Electronics (Standard Sponsors), ενώ **κύριος υποστηρικτής** του συνεδρίου ήταν ο Οργανισμός Ασφάλισης Εξαγωγικών Πιστώσεων (ΟΑΕΠ) και **υποστηρικτής** η Αλεξάνδρεια Ζώνη Καινοτομίας.

Όλες οι παρουσιάσεις των ομιλητών και το φωτογραφικό υλικό βρίσκονται στο site του συνεδρίου.

[Φωτογραφία 1](#), [Φωτογραφία 2](#), [Φωτογραφία 3](#), [Φωτογραφία 4](#)

Με την παράκληση να δημοσιευθεί ή να μεταδοθεί

Πληροφορίες: Τάνια Ζιάκα, tz@seve.gr

Αυτό το δελτίο τύπου βρίσκεται στο www.seve.gr

ΣΕΒΕ - Πλατεία Μοριχόβου 1, 54625 Θεσσαλονίκη
Τ.Θ. 10709, 54110 Θεσσαλονίκη
• Τηλ.: (2310) 535.333 • Fax: (2310) 543.232
E-mail: info@seve.gr, Internet: www.seve.gr